

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Yaş Meyve ve Sebze Sektör Raporu

İhracat Genel Müdürlüğü
Tarım Ürünleri Daire Başkanlığı

DÜNYA ÜRETİMİ

Dünya Yaş Sebze Üretimi

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, dünya yaş sebze üretimi son yıllarda artış eğilimini sürdürmektedir. FAOSTAT verilerine göre, 2023 yılında küresel yaş sebze üretimi 1,174 milyar ton seviyesinde gerçekleşirken, 2024 yılında yaklaşık %1,7 oranında artarak 1,194 milyar tona yükselmiştir.

Dünya yaş sebze üretim desenine bakıldığında, 2024 yılı itibarıyla en yüksek üretim hacmine sahip ürünün 390,4 milyon ton ile patates olduğu görülmektedir. Patates ürününü sırasıyla domates (195,0 milyon ton), kuru soğan (116,3 milyon ton), hıyar ve kornişon (99,2 milyon ton) ile lahana (72,5 milyon ton) takip etmektedir. Söz konusu ürünler, küresel yaş sebze arzının temel bileşenlerini oluşturmakta olup; patlıcan, havuç, biber, karnabahar ile marul ve hindiba ürünleri de üretim hacmi bakımından öne çıkan diğer ürün grupları arasında yer almaktadır.

2023-2024 döneminde ürün bazında üretim değişimleri incelendiğinde; marul ve hindiba (%2,5), karnabahar (%2,2), biber (%2,1) ve havuç (%1,5) ürünlerinde görece daha yüksek üretim artışları gerçekleşmiştir. Dünyada en fazla üretilen ilk 10 yaş sebze ürününün toplam üretimi 2024 yılında yaklaşık 1,07 milyar ton düzeyine ulaşmış olup, bu miktar toplam dünya yaş sebze üretiminin yaklaşık %90'ına karşılık gelmektedir. Bu durum, küresel yaş sebze üretiminin belirli ürün gruplarında yoğunlaştığını göstermektedir.

Tablo 1. Dünya Yaş Sebze Üretiminde İlk 10 Ürün (Ton)

Sıra	Ürün Adı	2023	2024	Değişim (%)
1	Patates	386.749.497	390.428.972	1%
2	Domates	192.126.186	194.982.441	1,5%
3	Kuru Soğan	114.611.332	116.284.907	1,4%
4	Hıyar Ve Kornişon	98.001.388	99.174.563	1,2%
5	Lahana	71.784.001	72.463.881	1%
6	Patlıcan	59.332.342	60.084.917	1,3%
7	Havuç	42.497.021	43.156.744	1,5%
8	Biber	36.145.723	36.891.052	-2%
9	Karnabahar	29.410.425	30.067.114	2,2%
10	Marul & hindiba	28.062.859	28.771.436	2,5%
Diğerleri		115.121.837	121.658.257	1,6%
Genel Toplam		1.173.842.611	1.193.964.284	1,7%

Kaynak: FAO –

Ülke bazında değerlendirildiğinde, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) küresel yaş sebze üretiminde lider konumunu sürdürmektedir. FAO verilerine göre ÇHC'nin 2024 yılı yaş sebze üretimi 649,8 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup, ülkenin dünya toplam üretiminden aldığı pay %54,4 seviyesine ulaşmıştır. ÇHC'nin üretimdeki baskın konumu; geniş tarım alanları, yüksek verimlilik düzeyi, yoğun girdi kullanımı ve farklı agro-ekolojik bölgelerde yıl boyunca üretim yapılabilmesine imkân sağlayan iklim çeşitliliğinden kaynaklanmaktadır.

ÇHC'yi sırasıyla Hindistan (142,5 milyon ton), Amerika Birleşik Devletleri (31,9 milyon ton) ve Türkiye (31,6 milyon ton) izlemektedir. Türkiye, 2024 yılı itibarıyla dünya yaş sebze üretiminde dördüncü sırada yer almakta olup, küresel üretimden aldığı pay %2,65 düzeyindedir. Türkiye'yi Rusya Federasyonu, Mısır, İran, İspanya, Endonezya ve Meksika takip etmektedir.

Dünyada yaş sebze üretiminde öne çıkan ilk 10 ülkenin toplam üretimi 2024 yılında yaklaşık 1,009 milyar ton olarak gerçekleşmiş olup, söz konusu ülkeler dünya toplam yaş sebze üretiminin %84,5'ini tek başına karşılamaktadır. Buna karşılık diğer ülkelerin toplam üretimi yaklaşık 185 milyon ton seviyesinde kalmıştır. Bu yapı, küresel yaş sebze üretiminde belirli ülkelerin yüksek düzeyde yoğunlaşmış üretim kapasitesine sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Dünya Yaş Meyve Üretimi

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, dünya taze meyve üretimi son yıllarda istikrarlı büyüme eğilimini sürdürmektedir. FAOSTAT verileri esas alındığında, 2023 yılında küresel taze meyve üretimi yaklaşık 929 milyon ton seviyesinde gerçekleşirken, 2024 yılında üretim miktarı %1,6 oranında artarak yaklaşık 945 milyon tona yükselmiştir.

Tablo 2. Dünya Yaş Meyve Üretiminde İlk 10 Ürün (Ton)

Sıra	Ürün Adı	2023	2024	Değişim (%)
1	Muz	134.742.118	137.596.441	2,1%
2	Karpuz	103.221.664	105.384.772	2,1%
3	Elma	96.815.332	98.062.517	1,3%
4	Portakal	78.224.661	79.341.205	1,4%
5	Üzüm	77.116.905	78.455.994	1,7%
6	Mango	59.118.447	60.783.117	2,8%
7	Mandalina	41.225.773	42.213.558	2,4%
8	Ananas	30.884.551	31.412.995	1,7%
9	Papaya	14.218.446	14.591.003	2,6%
10	Armut	25.114.228	25.467.194	1,4%
	Diğerleri	269.332.841	271.691.204	0,9%
	Genel Toplam	929.014.966	944.999.00	1,6%

Kaynak : FAO

2024 yılı itibarıyla dünyada en fazla üretilen taze meyve ürünü 137,6 milyon ton ile muz olmuştur. Muz ürününü sırasıyla karpuz (105,4 milyon ton), elma (98,1 milyon ton), portakal (79,3 milyon ton) ve üzüm (78,5 milyon ton) takip etmektedir. Mango, mandalina, ananas, papaya ve armut ürünleri de küresel taze meyve üretiminde öne çıkan diğer ürün grupları arasında yer almaktadır.

2023-2024 döneminde ürün bazında üretim değişimleri incelendiğinde; mango (%2,8), papaya (%2,6), mandalina (%2,4) ve muz (%2,1) ürünlerinde daha belirgin üretim artışları gerçekleşmiştir. Dünyada en fazla üretilen ilk 10 taze meyve ürününün toplam üretimi 2024 yılında yaklaşık 712 milyon ton düzeyine ulaşmış olup, bu miktar toplam dünya taze meyve üretiminin yaklaşık %75'ine karşılık gelmektedir.

Tablo 3. Yaş Meyve Üreticisi Ülkeler (Ton)

Sıra	Ülke Adı	2023	2024	Pay (2024)
1	ÇHC	318.442.771	324.998.552	34,4%
2	Hindistan	114.883.225	118.004.771	12,5%
3	Brezilya	43.771.115	45.008.663	4,8%
4	ABD	38.244.008	39.117.882	4,1%
5	Endonezya	27.441.338	28.004.551	3,0%
6	Türkiye	26.511.884	27.203.441	2,9%
7	Meksika	25.118.773	25.844.115	2,7%
8	İspanya	24.771.660	25.118.774	2,7%
9	İran	23.441.775	23.990.115	2,5%
10	İtalya	18.337.119	18.662.441	2,0%
Diğerleri		268.051.298	269.046.695	28,4%
Genel Toplam		929.014.966	944.999.00	100%

Kaynak : FAO

Ülke bazında değerlendirildiğinde, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) dünya taze meyve üretiminde lider konumunu sürdürmektedir. FAO verilerine göre ÇHC'nin 2024 yılı taze meyve üretimi yaklaşık 325 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup, dünya toplam üretiminden aldığı pay %34,4 seviyesine ulaşmıştır. ÇHC'nin üretimdeki güçlü konumu; geniş üretim alanları, farklı agro-ekolojik bölgeler, yüksek verimlilik düzeyi ve gelişmiş tedarik altyapısından kaynaklanmaktadır.

ÇHC'yi sırasıyla Hindistan (118 milyon ton), Brezilya (45 milyon ton), Amerika Birleşik Devletleri (39 milyon ton) ve Endonezya (28 milyon ton) takip etmektedir. Türkiye yaklaşık 27 milyon tonluk üretim hacmi ile dünya taze meyve üretiminde üst sıralarda yer almakta olup, küresel üretimden aldığı pay yaklaşık %2,9 seviyesindedir.

Dünyada taze meyve üretiminde öne çıkan ilk 10 ülkenin toplam üretimi 2024 yılında yaklaşık 760 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup, söz konusu ülkeler dünya toplam taze meyve üretiminin yaklaşık %80'ini karşılamaktadır. Bu durum, küresel taze meyve üretiminde belirli ülkelerin yüksek düzeyde yoğunlaşmış üretim kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir.

Türkiye Yaş Meyve ve Sebze Üretimi

Bitkisel üretim, Türk tarım sektörünün temel ve stratejik alanlarından biri olup yaş meyve ve sebze ürünleri sektörünün en dinamik bileşenleri arasında yer almaktadır. Türkiye'nin sahip olduğu farklı iklim ve ekolojik koşullar sayesinde ılıman iklim ürünlerinin yanı sıra subtropikal ve bazı tropikal ürünlerin de yetiştiriciliği yapılabilmektedir.

Türkiye, dünya taze meyve ve sebze ticaretinde önemli üretici ve ihracatçı ülkeler arasında yer almaktadır. Özellikle taze incir üretimi ve ihracatında güçlü bir konuma sahip olan Türkiye'de, Bursa'da yetiştirilen "Bursa Siyahı" ile Mut yöresinde yetiştirilen "Mut İnciri", kalite ve aroma özellikleriyle uluslararası pazarlarda öne çıkan çeşitler arasında bulunmaktadır.

Salatalık, Türk seracılığında geleneksel olarak yetiştirilen önemli sebze ürünlerinden biridir. Özellikle "çıtır salatalık" olarak bilinen çeşit; sulu yapısı, aroması ve raf ömrü avantajı nedeniyle uluslararası pazarlarda yoğun talep görmektedir.

Seracılık teknolojilerindeki gelişmeler ve modern üretim tekniklerinin yaygınlaşması sayesinde domates, salatalık, biber, patlıcan ve kabak gibi birçok sebze ürünü yıl boyunca üretilebilmektedir. Modern sera yatırımları, verimlilik ve kalite artışının yanı sıra ihracatta ürün sürekliliğine de katkı sağlamaktadır.

Organik ürünlere yönelik küresel talebin artması, Türkiye açısından yeni ihracat fırsatları yaratmıştır. Türkiye, sahip olduğu yüksek üretim kapasitesi ve uygun ekolojik koşullar sayesinde organik yaş meyve ve sebze üretiminde de önemli bir gelişim göstermektedir.

Türk yaş meyve ve sebze ihracatçıları; kalite, gıda güvenliği ve sürdürülebilir üretim kriterlerine uyum konusunda uluslararası standartları benimsemektedir. ISO 9001, ISO 22000, HACCP ve GLOBALG.A.P. gibi sertifikasyon uygulamaları, sektörün uluslararası pazarlardaki rekabet gücünü destekleyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2025 yılında yaşanan don olayları ve olumsuz iklim koşulları nedeniyle yaş meyve üretimi bir önceki yıla göre %30,9 oranında azalarak yaklaşık 19,6 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir.

Başlıca meyve ürünlerinde üretim miktarları incelendiğinde; elma, şeftali, nektarin, kiraz ve üzüm üretiminde önemli düşüşler yaşanırken, turunçgil grubunda mandalina üretimi artış göstermiştir. Buna karşılık portakal ve limon üretiminde gerileme kaydedilmiştir.

2025 yılında yaş sebze üretimi ise bir önceki yıla göre %0,9 oranında azalarak 33,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Alt ürün grupları incelendiğinde yumru ve kök sebzelerde artış görülürken, meyvesi için yetiştirilen sebzelerde düşüş yaşanmıştır.

Sebze grubunun önemli ürünlerinden domates üretimi %7,6 oranında azalarak 13,5 milyon ton seviyesine gerilemiştir. Hıyar üretiminde sınırlı düşüş yaşanırken, patlıcan ve kabak üretiminde artış kaydedilmiştir.

İHRACAT

Toplam tarımsal ihracatın yaklaşık %10'unu oluşturan yaş meyve ve sebze sektörü ihracatı, 2025 yılında bir önceki yıla göre %1,3 artış göstererek yaklaşık 3,2 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Turunçgiller, yaklaşık 1,5 milyar ABD dolarlık ihracat değeriyle sektörün en güçlü ürün grubu olmayı sürdürmektedir. Mandalina, yaklaşık 950 milyon ABD doları ile narenciye ihracatında ilk sırada yer almakta olup başlıca ihraç çeşidi "Satsuma"dır. Türk limonu ise yaklaşık 413 milyon ABD doları ihracat değeriyle öne çıkmakta; "Interdonato" ve "Lamas" çeşitleri dış pazarlarda yoğun talep görmektedir. Domates, 402,4 milyon ABD doları ihracat değeri ve %12,5'lik pay ile sektörün en önemli ihraç ürünlerinden biri olmayı sürdürmektedir. Nar, şeftali, elma ve üzüm de ihracatta öne çıkan diğer ürünler arasında yer almaktadır.

Son dönemde özellikle mandalina, biber ve nar ihracatındaki artış eğilimi dikkat çekmektedir. Bununla birlikte sofralık üzüm çeşitleri arasında "Sultana", uluslararası pazarlarda en fazla talep gören ürünlerden biri olmaya devam etmektedir. İncir, ayva ve nar gibi geleneksel Türk meyveleri ise yüksek kalite ve aroma özellikleri sayesinde dış pazarlarda giderek daha fazla tanınmaktadır. Yaş sebze grubunda ise salatalık-turşu, biber ve soğan ihracatı sektör açısından önemini korumaktadır.

Türkiye'nin yaş meyve ve sebze ürünleri son yıllarda dünya genelinde geniş bir pazara ulaşmış olup, ürünler 120'den fazla ülke ve serbest bölgeye ihraç edilmektedir. Irak, Rusya Federasyonu, Almanya, Romanya ve Ukrayna sektörün başlıca ihracat pazarları arasında yer almaktadır. 2025 yılında Irak, 884,8 milyon ABD doları ihracat değeri ve %27,5 pay ile Türkiye'nin yaş meyve ve sebze ihracatında ilk sırada yer almıştır. Rusya Federasyonu ise sektör açısından en önemli pazarlardan biri olmayı sürdürmektedir.

Tablo 4. Ülkelere Göre Yaş Meyve ve Sebze İhracatımız

ÜLKELER	2022		2023		2024		2025		Pay 2025 (%)
	Ton	\$1000	Ton	\$1000	Ton	\$1000	Ton	\$1000	
Irak	810.438	124.252	597.447	281.880	490.912	387.210	450.691	884.855	27,5%
Rusya Federasyonu	1.318.711	938.066	1.198.474	820.995	970.340	709.173	862.604	707.620	22,0%
Almanya	163.931	242.170	203.081	346.461	190.999	350.940	169.580	263.525	8,2%
Ukrayna	324.821	195.233	337.776	239.046	308.809	244.463	229.066	194.340	6,0%
Romanya	232.059	194.551	266.068	273.215	257.465	265.946	178.541	186.523	5,8%
Polonya	116.267	95.257	158.578	163.297	124.060	116.725	91.264	98.949	3,1%
İngiltere	33.958	47.302	39.993	65.485	35.877	67.037	32.171	74.563	2,3%
Hollanda	51.744	64.630	59.286	85.471	47.119	71.322	42.055	61.466	1,9%
Bulgaristan	163.231	91.062	154.847	103.926	146.888	99.693	98.639	58.472	1,8%
Sırbistan	52.499	37.612	57.851	43.454	58.009	45.782	47.721	48.761	1,5%
Liste Toplamı	3.267.659	2.030.137	3.073.400	2.423.230	2.630.478	2.358.290	2.202.333	2.579.074	80,0%
Genel Toplam	4.723.000	2.762.153	4.442.892	3.322.068	3.922.299	3.174.458	3.032.629	3.222.525	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 5. Ürün Bazlı Yaş Meyve ve Sebze İhracatımız

ÜRÜNLER	2022		2023		2024		2025		Pay 2025 (%)
	Ton	\$1000	Ton	\$1000	Ton	\$1000	Ton	\$1000	
Mandarin	881.171	460.666	971.876	582.083	695.305	474.045	938.807	949.927	29,48%
Limon	593.497	270.976	658.199	357.762	576.230	360.658	360.031	410.682	12,74%
Domates	520.103	373.504	586.446	535.691	492.116	425.176	402.190	402.238	12,48%
Biber	158.869	201.377	186.296	273.743	165.208	260.103	166.068	290.317	9,01%
Elma	379.948	166.271	370.524	175.192	316.574	191.703	124.868	136.857	4,25%
Üzüm	222.848	175.408	142.633	134.061	115.170	133.628	104.289	129.662	4,02%
Hıyar	107.066	71.375	94.630	75.803	85.425	71.019	106.536	104.020	3,23%
Portakal	316.199	98.393	213.151	113.714	233.542	140.671	115.874	98.145	3,05%
Kayısı	96.842	82.571	71.472	58.634	68.518	70.604	54.097	88.104	2,73%
Karpuz	143.711	38.936	106.633	35.696	101.147	38.244	143.585	78.623	2,44%
Liste Toplamı	3.420.252	1.939.476	3.401.860	2.342.379	2.849.235	2.165.849	2.516.344	2.688.575	83,43%
Genel Toplam	4.723.000	2.762.153	4.442.892	3.322.068	3.922.299	3.174.458	3.032.629	3.222.525	100,00%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı